

σύγχρονο

ΦάσμαGroup
προπαρασκευή για
Α.Ε.Ι. & Τ.Ε.Ι.

μαθητικό φροντιστήριο

25 ^{ης} Μαρτίου 111	ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ	☎ 210. 50.20.990 - 50.27.990
25 ^{ης} Μαρτίου 74	ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ	☎ 210.50.60.845 - 50.50.658
Γραβιάς 85	ΚΗΠΟΥΠΟΛΗ	☎ 210.50.51.557 - 50.56.256
Πρωτεσιλάου 63	ΠΛ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ - ΙΛΙΟΝ	☎ 210.26.32.505 - 26.32.507

Μάθημα : ΑΡΧΑΙΑ ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Καθηγητής : ΟΜΑΔΑ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ ΦΑΣΜΑ

Τάξη : Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Ημερομηνία :

Ονοματεπώνυμο :

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΑ

(Γ 1, 1-2)

Τῷ περὶ πολιτείας ἐπισκοποῦντι, καὶ τίς ἐκάστη καὶ ποία τις, σχεδὸν πρώτη σκέψις περὶ πόλεως ἰδεῖν, τί ποτέ ἐστιν ἡ πόλις. Νῦν γὰρ ἀμφισβητοῦσιν, οἱ μὲν φάσκοντες τὴν πόλιν πεπραχέναι τὴν προᾶξιν, οἱ δ' οὐ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν ὀλιγαρχίαν ἢ τὸν τύραννον· τοῦ δὲ πολιτικοῦ καὶ τοῦ νομοθέτου πᾶσαν ὀρῶμεν τὴν πραγματείαν οὔσαν περὶ πόλιν, ἡ δὲ πολιτεία τῶν τὴν πόλιν οἰκούντων ἐστὶ τάξις τις. Ἐπεὶ δ' ἡ πόλις τῶν συγκειμένων, καθάπερ ἄλλο τι τῶν ὄλων μὲν συνεστώτων δ' ἐκ πολλῶν μορίων, δῆλον ὅτι πρότερον ὁ πολίτης ζητητέος· ἡ γὰρ πόλις πολιτῶν τι πληθός ἐστιν. Ὡστε τίνα χρὴ καλεῖν πολίτην καὶ τίς ὁ πολίτης ἐστὶ σκεπτέον. Καὶ γὰρ ὁ πολίτης ἀμφισβητεῖται πολλάκις· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦσι πάντες εἶναι πολίτην· ἔστι γὰρ τις ὃς ἐν δημοκρατίᾳ πολίτης ὢν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πολλάκις οὐκ ἔστι πολίτης.

(Γ 1, 3-4/ 6/ 12)

Ὁ πολίτης οὐ τῷ οἰκεῖν που πολίτης ἐστίν (καὶ γὰρ μέτοικοι καὶ δοῦλοι κοινωνοῦσι τῆς οἰκίσεως), οὐδ' οἱ τῶν δικαίων μετέχοντες οὔτως ὥστε καὶ

δίκην ὑπέχειν καὶ δικάζεσθαι (τοῦτο γὰρ ὑπάρχει καὶ τοῖς ἀπὸ συμβόλων κοινωνοῦσιν)... πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὀρίζεται μᾶλλον ἢ τῷ μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς. ... Τίς μὲν οὖν ἔστιν ὁ πολίτης, ἐκ τούτων φανερόν· ᾧ γὰρ ἐξουσία κοινωνεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καὶ κριτικῆς, πολίτην ἤδη λέγομεν εἶναι ταύτης τῆς πόλεως, πόλιν δὲ τὸ τῶν τοιούτων πλῆθος ἰκανὸν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς, ὡς ἀπλῶς εἶπεῖν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Από το κείμενο που σας δίνεται, να μεταφράσετε το ακόλουθο χωρίο:

«Ὡστε τίνα χρή καλεῖν πολίτην... ὡς ἀπλῶς εἶπεῖν.»

Μονάδες 10

B1. *Νῦν γὰρ ἀμφισβητοῦσιν, οἱ μὲν φάσκοντες τὴν πόλιν πεπραχέναι τὴν πράξιν, οἱ δ' οὐ τὴν πόλιν ἀλλὰ τὴν ὀλιγαρχίαν ἢ τὸν τύραννον:* Σε ποια διχογνωμία σχετικά με την πόλη αναφέρεται ο φιλόσοφος και ποιο ιστορικό γεγονός τεκμηριώνει την ἀποψή του;

Μονάδες 10

B2. *Καὶ γὰρ ὁ πολίτης ἀμφισβητεῖται πολλάκις· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ὁμολογοῦσι πάντες εἶναι πολίτην· ἔστι γὰρ τις ὃς ἐν δημοκρατία πολίτης ὢν ἐν ὀλιγαρχία πολλάκις οὐκ ἔστι πολίτης... πολίτης δ' ἀπλῶς οὐδενὶ τῶν ἄλλων ὀρίζεται μᾶλλον ἢ τῷ μετέχειν κρίσεως καὶ ἀρχῆς... ᾧ γὰρ ἐξουσία κοινωνεῖν ἀρχῆς βουλευτικῆς καὶ κριτικῆς, πολίτην ἤδη λέγομεν εἶναι ταύτης τῆς πόλεως:* ποιο πρόβλημα εντοπίζει ο Αριστοτέλης σχετικά με το περιεχόμενο της έννοια του πολίτη και πώς το δικαιολογεῖ; Να ἐξηγήσετε με βάση τα παραπάνω τον επίσημο ορισμό του πολίτη και να ἐξηγήσετε τα ουσιώδη κριτήρια με τα οποία οριοθετεῖ την ταυτότητά του.

Μονάδες 10

B.3 πόλιν δὲ τὸ τῶν τοιούτων πλῆθος ἰκανὸν πρὸς αὐτάρκειαν ζωῆς, ὡς ἀπλῶς εἶπείν: παρακολουθώντας το συλλογισμό του φιλοσόφου στο πρωτότυπο κείμενο, να αναλύσετε το περιεχόμενο του ορισμού της πόλης λαμβάνοντας υπόψη και το μεταφρασμένο κείμενο:

Πολιτικά, Γ 7, 1-3/5

Για το πλήθος μπορεί κανείς να πει τούτο: το κάθε επιμέρους άτομο μπορεί να μην είναι τίποτε το αξιόλογο, ενωμένοι όμως όλοι μαζί είναι ενδεχόμενο να είναι, όχι σαν άτομα αλλά σαν σύνολο, καλύτεροι από εκείνους - όπως ακριβώς τα δείπνα που γίνονται με τη συνεισφορά πολλών είναι καλύτερα από εκείνα που γίνονται με έξοδα ενός μόνο ανθρώπου. Πολλοί καθώς είναι, ο καθένας διαθέτει ένα μέρος αρετής και φρόνησης, και έτσι, ενωμένοι οι πολλοί γίνονται, κατά κάποιο τρόπο, ένας άνθρωπος με πολλά πόδια, με πολλά χέρια και με πολλές αισθήσεις –και με ανάλογη, βέβαια, αρετή και εξυπνάδα. Γι' αυτό και οι πολλοί είναι σε θέση να κρίνουν καλύτερα τα έργα της μουσικής και των ποιητών: ο ένας κρίνει ένα μέρος, ο άλλος ένα άλλο, και όλοι μαζί το σύνολο.

Μονάδες 10

B4. Ποια είναι η σημασία της λέξης «πόλη» στα Πολιτικά του Αριστοτέλη και ποιοι είναι οι στόχοι της;

Μονάδες 10

B.5 Για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις να βρείτε μια ετυμολογικά συγγενή από το πρωτότυπο κείμενο:

κειμήλιο, περιφήμος, αρχείο, κρατητήριο, πληθυντικός, άμοιρος, εκκλησία, ικέτης, αναμφίβολος, κρίμα.

Μονάδες 10

Φιλοσοφούμεν γνησίως τε καὶ ἰκανῶς...